

Alopecia areata

Wat is het?

Bij Alopecia Areata is er sprake van pleksgewijze haaruitval. Meestal is deze haaruitval gelocaliseerd op het behaarde hoofd, maar in principe kan het elk behaard deel van de huid aantasten, zoals de baardstreek, de schaamstreek en de wenkbrauwen.

Bij 5-10% van de patienten valt al het hoofdhaar uit. Dit wordt een alopecia areata totalis genoemd. Bij 1-2% is er zelfs sprake van een uitval van alle lichaamsbehaaring: dit heet alopecia areata universalis.

Waardoor wordt het veroorzaakt?

De oorzaak van alopecia areata is nog niet geheel opgehelderd. Het gaat vrijwel zeker om een auto-immuunaandoening. Hierbij herkent het lichaam de haren ten onrechte als niet bij het lichaam horend en stoot ze af. Rond de haarwortels in door alopecia areata aangedane huid worden vaak veel ontstekingscellen (leucocyten) waargenomen die door het ontwikkelen van een ontsteking er uiteindelijk voor zorgen dat het haar uitvalt.

Alopecia areata is dus niet besmettelijk!

Hoe is het beloop?

Alopecia areata kent een grillig beloop dat bij elke patient weer anders is. Bij verreweg de meeste mensen met alopecia areata valt het haar plotseling pleksgewijs uit en komt de haargroei binnen 2 jaar vanzelf terug. Soms groeien de haren op de ene plek terug, maar valt het op een andere plek weer uit, maar ook dit proces stopt na verloop van enkele jaren en vallen er geen haren meer uit. De kans dat de haren terugkomen is *kleiner* wanneer:

- alopecia areata op de kinderleeftijd ontstaat
- de haarlijn meedoet in het proces
- de patient ook andere autoimmuunziekten heeft (vitiligo, bepaalde schildklierziekten etc.)

Bij een minderheid van de patienten treedt dus uitbreiding van de haaruitval op met weinig tot geen neiging tot nieuwe haargroei. Vooral deze mensen kunnen gebaat zijn bij een behandeling voor de alopecia areata.

Hoe wordt het behandeld?

Als er sprake is van een of enkele kale plekken zal de huisarts of de dermatoloog vaak eerst het beloop willen afwachten aangezien het haar meestal vanzelf teruggroeit. Als de plekken zich uitbreiden zijn er verschillende mogelijkheden:

- corticosteroid crème of zalf
- dextran crème

Eventueel kunnen corticosteroiden ook oppervlakkig in de huid gespoten worden. Bij zeer grote huidoppervlakken en zeer langdurige kaalheid kan gekozen worden voor :

- PUVA-lichttherapie
- diphenciprone prikkeltherapie

Deze laatste behandelingen kunnen poliklinisch worden uitgevoerd door een dermatoloog.

Er zijn veel behandelingen bedacht en geprobeerd bij alopecia areata, maar de resultaten zijn variabel. Er is nog geen behandeling die bij iedereen werkt!

Het effect van de behandeling is soms tijdelijk: na stoppen van de behandeling kunnen de ontstekingen rond de haarwortels weer terugkeren waardoor het haar weer uitvalt. Pas als de eerder genoemde auto-immunreactie niet meer optreedt zal het haar niet meer uitvallen. Of dit gebeurt en wanneer dit gebeurt is moeilijk te voorspellen.

Is behandeling wel zinvol als het haar toch weer kan uitvallen na de behandeling? Waarschijnlijk wel. De theorie is dat als de kale plekken jaren blijven bestaan de haarwortels 'vergeten' hoe ze haren moeten maken. Door de haargroei af en toe toch weer te stimuleren door behandeling zou dit 'vergeten' voorkomen kunnen worden en blijft de kans op spontaan herstel bestaan. Wel moet steeds een afweging gemaakt worden tussen de effectiviteit van de therapie en de mogelijke bijwerkingen ervan.

Als de behandeling geen succes heeft?

Indien een uitgebreide alopecia areata niet reageert op behandeling is een goede pruik vaak een goede optie. Soms is ook professionele psychologische hulp noodzakelijk om te leren omgaan met permanent haarverlies.